

БЕЛАРУСКІ УНІВЕРСІТЭТ

ВЫДАЕЦЦА
3 1935 г.

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, МЯСЦКОМА, КАМІТЭТА КАМСАМОЛА І ПРАФКОМА БЕЛАРУСКАГА
ОРДЭНА ПРАЦОУНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА ДЗЯРЖАУНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА

1979 г.

6

СНЕЖНЯ

ЧАЦВЕР

№ 35 (1261)

Цана 2 кап.

НАВІНЫ БДУ

Адкрыўся музей

у навукова-даследчым інстытуце прыккладных фізічных праблем пры Белдзяржуніверсітэце, прысвечаны памяці акадэмікаў А. Н. Сеўчанкі і Л. В. Валадзько.

Работу па арганізацыі музея, распрацоўку плана, канструкцый стэндаў, збор матэрыялаў аб жыцці і дзейнасці вядомых вучоных здзейсніла камісія, у састаў якой увайшлі супрацоўнікі інстытута Я. Варапай, М. Ксенафонтаў, А. Мінько, Ф. Сеўчанка.

У музей прадстаўлена толькі невялікая частка сабраных экспанатаў. Зараз вядзецца работа па расшырэнню экспазіцыі.
А. ЦЫКУНОУ,
старшыня штаба «КП» НДІ
ПФП.

Якім быць

чалавеку будучага? Што такое выхаванасць, хто больш сучасны — рацыяналіст XX века ці Дон-Кіхот? Такія і іншыя праблемы абмяркоўваліся на дыспуце, які нядаўна праводзіўся бібліятэкай універсітэта для друкаўскага геафака. З вялікай цікавасцю гаварылі студэнты аб культуры паводзін, выказвалі свае думкі і погляды па хвалючых пытаннях этыкету. Абыякавых не было. І ў галоўным усе засталіся адзіны: ідэал грамадства, якое будзе камунізм, — усебакова развітая асоба, чалавек адукаваны, духоўна і фізічна развіты.

Н. КАВЕРЫНСКАЯ,
метадыст бібліятэкі.

Аднавіла работу

школа юнага карэспандэнта, якая была арганізавана пры факультэце журналістыкі.

Новы набор склаў пяцьдзесят чалавек. Гэта — мінскія школьнікі, якія жадаюць звязаць свой далейшы лёс з журналістыкай, прадоўжыць навучанне ў сценах Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя У. І. Леніна. Тут, на факультэце журналістыкі, ужо займаюцца былыя слухачы школы юнкораў, цяперашнія першакурснікі І. Гамонаў, В. Дашук, А. Новікава. Вучоба ў школе дала ім шмат карыснага і цікавага.

Выкладчыкамі школы з'яўляюцца студэнты факультэта журналістыкі. Захапляючыся, напоўненыя фактычным матэрыялам і яркімі прыкладамі лекцыі чытаюць П. Васючэнка, М. Мінакова, С. Лыскавец і іншыя.

Сёлета вырашана значна павялічыць праграму навучання, аддаць больш увагі практычнай рабоце.

А. ПАДАРОЖНАЯ,
юнкор.

ЛЕНІНСКІ СТЫПЕНДЫЯТ

САМЫ ВЯЛІКІ ПРАКТЫКУМ

ГЭТА лабараторыя падобна на іншыя, якіх шмат на біялагічным факультэце. Тыя ж сталы з рознакалібернымі колбамі і мудрагелістымі рэторгамі, у якіх кіпелі ці знаходзіліся ўсялякія вадкасці і рэчывы. І гэты своеасаблівы пах, які напаўняў пакой (ды і ўвесь корпус), нягучныя, дзелавыя размовы студэнтаў гаварылі аб тым, што тут ідуць даследаванні. І сапраўды, у 625-м пакоі ў студэнтаў чацвёртага курса быў вялікі спецпрактыкум.

— «Баню» трэба рабіць, а падставак пад прабірку няма.

— Рукой трымай.

— А колькі хвілін?

— Дваццаць.

— Галава! Гэтулькі часу ды пры ста градусах... Але пачкай.

Іра Пікулева паспрабавала ваду ў «бані» пальцам і з упэўненасцю сказала:

— Ды тут і трыццаці няма. Пакуль нагрэецца...

Але іменна гэтыя дваццаць мінут былі тым часам, які Ірына магла выдзеліць карэспандэнту, што тоўка то каля выцяжнага шкафа, то каля электрычнай пліткі, сваёй прысутнасцю мала садзейнічаючы паспяховаму правядзенню даследаў.

— А чым у гэты час вы займаецеся?

Гэта было маё першае пытанне да ленынскай стыпендыяткі Ірыны Пікулевай.

Яна вачыма ўсміхнулася. Вельмі ветліва. І адказала. Я зразумеў. Работа Пікулевай, як і яе аднакурснікаў, неабходная, не даруе безадказных да яе адносін. Трэба быць фанатыкам (у добрым сэнсе гэтага слова), каб так самаад-

дана прысвячаць сябе працы. Элементарны разлік. Заняткі заканчваюцца ў палове чацвёртага.

— А мой самы кароткі дослед працягваецца каля шасці гадзін,—гэта гаворыць Ірына.

Значыць, студэнт можа быць свабодным дзесяці каля дзесяці гадзін вечара. Сапраўды, нагрузка немалая.

— Затое вельмі цікава, што ж атрымаецца ў выніку, — зноў сцвярджае сваю думку студэнтка.

Вядома, цікава. А як быць з заўтрашнімі заняткамі? Да іх трэба таксама рыхтавацца, схапіць у бібліятэку, прачытаць канспекты. Нарэшце, наведванне тэатраў, кіно яшчэ ніколі не прыносіла шкоды студэнтам.

— Вялікі спецпрактыкум не кожны дзень.

— А чаму ён называецца вялікім?

— Забірае больш за ўсё часу, таму і вялікі...

Ірына засмяялася і нечакана выпусціла з рук адну з прабірак.

— Ай, сэрца вылілася ў «баню».

Зразумела, чаму такая распаччулася ў яе голасе. Дослед завяршаўся. А цяпер? Відаць, прыйдзеца пачынаць усё спачатку? І што ж гэта за сэрца, якое «вылілася»? Ды звычайнае паддоследнае пацуковае сэрца. Карацей кажучы, тое, што з яго засталася пасля складаных хімічных і фізічных пераўтварэнняў у розных сасудах.

Заставалася толькі працэнтрыфугаваць рэчывы з гэтымі прабіркамі. Але, як сказала Ірына, ёй пашанцавала. У прабірку крыху заставалася вадкасці.

— Іна, колькі часу круціць? Не адрываючыся ад канспекта, сяброўка Пікулевай адказвае:

— Дваццаць хвілін пры 5000 абаротаў.

— Дык тут жа толькі 3 тысячы.

— Значыць, пры трох...

Цэнтрыфуга ўключана. І зноў Ірына на працягу дваццаці мінут можа раскаваць пра сябе.

Школу закончыла з залатым медалём. Хімія і біялогія былі самымі любімымі прадметамі. Не выпадковы быў і выбар факультэта ва ўніверсітэце — біялагічны. Пачаліся студэнцкія будні.

Ірына выдатна вучылася, паспявала актыўна ўдзельнічаць у грамадскай рабоце. Як на ўсё знайсці час?

— У нас на 1—3 курсах у асноўным былі лекцыі.

— А сумяшчаць іх з лабараторнымі заняткамі немагчыма?

— Чаму не? Можна. Але я не бачу сэнсу. Могуць быць палавінчатая веда і на тэорыі, і на практыцы. А гэта мяне не задавальняе.

Цэнтрыфуга спынілася. Засталося толькі правесці вынікі даследу на спектрафотометры. Практыкум працягваўся. Праз некаторы час ён закончыцца.

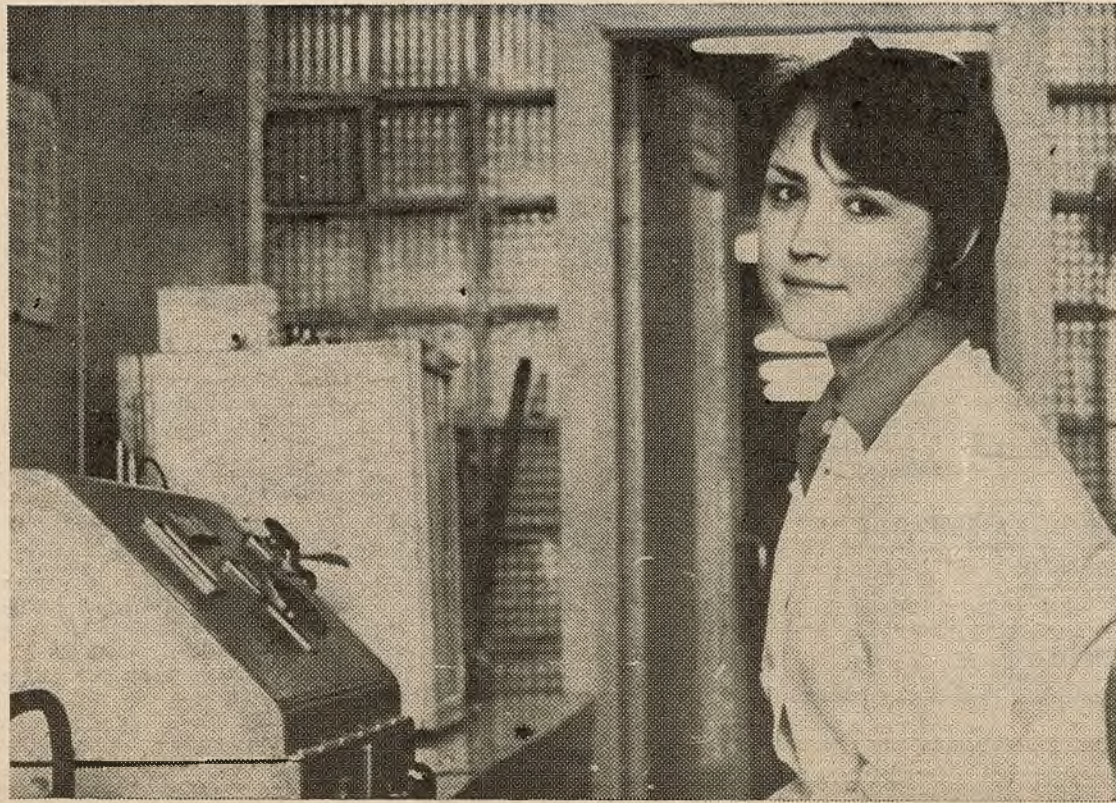
Але другі практыкум — самы вялікі — ніколі не закончыцца. Бо назва яму — жыццё:

— Ці не так, Ірына?

Яна крыху падумала. Пацінула плячымі.

— Так. Можна быць...

М. ДУБОВІК,
Фота аўтара.

Ганаровая ўзнагарода

ДАЎНЯ і моцная дружба звязвае студэнтаў і выкладчыкаў дзвюх вышэйшых навучальных устаноў: ленскага ўніверсітэта імя Ф. Шылера ў ГДР і Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя У. І. Леніна.

Сумесныя навуковыя даследаванні, лекцыі, вытворчая і вучэбная практыка — вось далёка не ўвесь пералік напрамкаў узаемнага супрацоўніцтва. Штогод больш пяцідзесяці прафесараў, выкладчыкаў і студэнтаў выезджаюць у Германскую Дэмакратычную Рэспубліку, каб абмяняцца з нямецкімі сябрамі вопытам, падзяліцца назапашанымі ведамі.

У план дагавора аб дружбе і супрацоўніцтве паміж БДУ і ленскім ўніверсітэтам, які быў заключаны яшчэ ў 1968 годзе, уваходзяць не толькі навуковае супрацоўніцтва, вучоба, а і стварэнне інтэрнацыянальных СБА. Разам са сваімі саветнікамі сябрамі нямецкія студэнты працуюць на будаўнічых пляцоўках нашай рэспублікі. Штогод студэнты-будатрадаўцы Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя У. І. Леніна дапамагаюць будаваць новыя аб'екты на нямецкай зямлі.

Вось ужо амаль дзесяць год запар Белдзяржуніверсітэт вядзе падрыхтоўку высокакваліфікаваных спецыялістаў — нямецкіх грамадзян — для работы ў шматлікіх галінах народнай гаспадаркі, на прадыпрыемствах і ва ўстановах ГДР. З 1970 года і па цяперашні час было падрыхтавана 14 выпускнікоў, пяць аспірантаў абаранілі кандыдацкія дысертацыі. Ва ўніверсітэце прайшлі навуковую стажыроўку на кафедрах сем стажораў з вышэйшай адукацыяй.

Палюбілі і добра разумеюць рускую мову нямецкія сябры, таму з вялікай ахвотай вывучаюць яе на філфаку выпускнікі-стажоры, будучыя выкладчыкі рускай мовы ў ГДР.

Зараз у БДУ навучаецца 86 студэнтаў, аспірантаў і стажораў.

Нядаўна за выдатныя поспехі ў справе падрыхтоўкі высокакваліфікаваных спецыялістаў, за плённую дзейнасць па ўмацаванню германа-саветскай дружбы Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя У. І. Леніна быў ўзнагароджаны Ганаровым знакам Таварыства германа-саветскай дружбы ў золце.

Уручаючы Ганаровы знак, генеральны консул ГДР у Мінску С. Бернатэк цёпла павіншаваў калектыву ўніверсітэта з узнагародай, пажадаў і надалей умацоўваць дружбу і супрацоўніцтва паміж брацкімі краінамі.

І. САВЕТКІНА,
наш кар.

АДБЫЛАСЯ справядчна-выбарная прафсаюзная канферэнцыя супрацоўнікаў універсітэта. Са справядчым дакладам выступіў старшыня мясцовага камітэта П. А. Дубавец. Сёння прапануем чытачам матэрыялы паставы канферэнцыі і арганізацыйнага пасяджэння новага саставу мясцовага камітэта.

НЕ СПЫНЯЦЦА НА ДАСЯГНУТЫМ

ПАСТАНОВА

прафсаюзнай канферэнцыі Беларускага ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга дзяржаўнага ўніверсітэта імя У. І. Леніна «Аб рабоце мясцовага камітэта за справядчны перыяд і задачах па ўдасканаленню дзейнасці прафсаюзных арганізацый у святле патрабаванняў XXV з'езда КПСС».

Вялікая ўвага ўдзялялася пытаннем удасканалення метадыкі выкладання, павышэнню ідэйна-тэарэтычнага ўзроўню лекцый і іншых форм заняткаў. Часцей сталі праводзіцца адкрытыя лекцыі, уземныя наведванні заняткаў і потым абмеркаванні іх. Прафесарска-выкладчыцкім саставам у 1976—1978 гадах выдадзена 120 падручнікаў і вучэбных дапаможнікаў. У 1978 годзе выдадзена каля 300 вучэбна-метадычных распрацовак для студэнтаў усіх форм навучання.

За апошнія тры гады па даных на 1 лістапада 1979 года атрыманы 223 станоўчыя рашэнні на вынаходніцтвы, 20 медалёў ВДНГ СССР, 49 дыпламаў ВДНГ БССР. Абаронена 101 кандыдацкая дысертацыя. У 1977—1978 гадах атрымана 8 дзяржаўных і іншых прэмій. У цяперашні час штогадовы аб'ём навукова-даследчых работ склаў каля 9 мільянаў рублёў.

Значнае месца ў рабоце мясцовага камітэта займалі пытанні аховы працы і тэхнікі бяспекі.

Ажывілася культурна-масавая і спартыўна-масавая работа. Калі ў 1977 годзе ўніверсітэт заняў 9-е месца ў спартакіядзе «Здароўе» абласнога савета ДСТ «Буравеснік», то ў 1979 годзе — 2-е месца. За справядчны перыяд падрыхтаваны 872 значкісты ГПА.

Разам з тым прафсаюзная канферэнцыя адзначае, што ў рабоце мясцовага камітэта мелі месца і недахопы.

З боку мясцкома і прафбюро факультэта слаба здзяйсняўся кантроль за размеркаваннем вучэбнай нарузкі. Недастаткова ўдзялялася ўвагі павышэнню працоўнай дысцыпліны, праверцы выканання прымаемых рашэнняў. Не на ўзроўні справа і з арганізацыяй грамадскага харчавання. Мясцовы камітэт не заўсёды здзяйсняў своечасовы кантроль за ходам выканання сваіх рашэнняў, недастаткова яшчэ ўдзяляў увагі абагульненню і распаўсюджан-

ню перадавога вопыту работы лепшых прафсаюзных бюро і груп.

Ва ўніверсітэце да цяперашняга часу не створана агульнаўніверсітэцкая Дошка гонару, не аформлена Кніга працоўнай славы і Кніга гонару ўніверсітэта.

Справядчна — выбарная прафсаюзная канферэнцыя паставіла:

1. Работу мясцовага камітэта за перыяд з 4 лістапада 1976 года па 21 лістапада 1979 года прызначыць здавальняючай.

2. Уноў выбранаю мясцоваму камітэту ў сваёй дзейнасці ўвесць час кіравацца рашэннямі XXV з'езда КПСС, XXVIII з'езда Кампартыі Беларусі і іншых паставы партыі і ўрада.

Сістэматычна праводзіць работу па павышэнню ўзроўню арганізацыі і дзейнасці сацыялістычнага спаборніцтва, дабівацца яго шырокай галаснасці і эфектыўнасці.

Вынікі сацыялістычнага спаборніцтва сістэматычна адлюстроўваць на агульнаўніверсітэцкай Дошцы гонару і ў Кнізе працоўнай славы ўніверсітэта.

3. Мясцоваму камітэту ўніверсітэта, прафсаюзным бюро факультэта, агульнаўніверсітэцкіх кафедраў і іншых падраздзяленняў актывізаваць вытворчую работу. Сістэматычна здзяйсняць кантроль за размеркаваннем і выкананнем вучэбнай нарузкі; садзейнічаць больш актыўнаму ўкараненню ў вучэбны працэс ТСН і праграмаваных метадаў навучання. Павысіць узровень вытворчых нарад, на якіх разглядаць пытанні павышэння якасці і эфектыўнасці вучэбнага працэсу.

4. Мясцоваму камітэту, прафсаюзным бюро звярнуць асаблівую ўвагу на павышэнне эфектыўнасці навуковых даследаванняў ва ўніверсітэце, канцэнтрацыі сродкаў і намаганняў навукова-педагагічнага саставу на выкананне тэм па важнейшай тэматыцы; дабівацца найбольш поўнага выкарыстання навуковага патэнцыялу

кафедраў, факультэтаў і навукова-даследчых падраздзяленняў ўніверсітэта.

5. Павысіць эфектыўнасць выхаваўчай работы сярод прафесарска-выкладчыцкага саставу, студэнтаў універсітэта; пастаянна ўдасканальваць яе формы і метады, дабівацца павышэння грамадска-палітычнай актыўнасці супрацоўнікаў універсітэта. Сістэматычна абмяркоўваць на пасяджэннях мясцовага камітэта пытанні ідэйна-выхаваўчай работы.

6. Больш настойліва і мэтанакіравана дабівацца палепшэння ўмоў працы прафесарска-выкладчыцкага саставу. Забяспечыць пастаянны кантроль за падтрыманнем у аўдыторыях, на кафедрах і ў лабараторыях добрай асветляльнасці, за належнай работай сістэмы вентыляцыі, абагрэву памяшканняў у зімовы перыяд. Узмацніць свой уплыў на паскарэнне работ па абсталяванню паточных аўдыторый (радыёфікацыя, дошкі і іншая неабходная мэбля), а таксама пакояў адпачынку для выкладчыкаў на факультэтах.

7. Актывізаваць работу камісіі па грамадскаму харчаванню, дабівацца палепшэння работы сталовых і буфетаў у вучэбных корпусках і інтэрнатах.

8. Мясцоваму камітэту звярнуць асаблівую ўвагу на пытанні палепшэння жыллёвых умоў выкладчыкаў і супрацоўнікаў універсітэта, палепшэння стану іх быту і адпачынку. З гэтай мэтай дабівацца паскарэння будаўніцтва жыллага дома. Сумесна з рэктаратам хадайнічаць перад дырэктывымі органамі аб выдзяленні сродкаў на будаўніцтва дзіцячага камбіната, пансіяната для супрацоўнікаў універсітэта на возеры Нарач і прафілакторыя паблізу Мінска.

9. Хадайнічаць перад рэктаратам аб магчымасці выкарыстання ў чэрвені студэнцкага спартыўна-аздараўленчага лагера на возеры Нарач для адпачынку супрацоўнікаў універсітэта, а таксама аб пабудове

летняй кухні для адпачываючых у палатках. Адрамантаваць і абсталяваць неабходнай мэбляй два дамы, якія выдзелены для мясцовага камітэта.

10. Абавязваць мясцком, прафсаюзныя бюро прыняць меры па палепшэнню арганізацыі здачи норм ГПА супрацоўнікамі ўніверсітэта, прыцягненню выкладчыкаў, рабочых і служачых у спартыўныя секцыі і групы здароўя.

Ажыццявіць неабходныя меры па палепшэнню работы гурткаў мастацкай самадзейнасці і прыцягненню ў іх выкладчыкаў, навуковых супрацоўнікаў, рабочых і служачых універсітэта.

11. Пастаянна павышаць узровень арганізацыйнай работы, сістэматычна абагульняць вопыт работы лепшых прафсаюзных бюро і груп, своечасова прапагандаваць яго. Дабівацца выканання рашэнняў мясцовага камітэта.

12. Мясцоваму камітэту сістэматычна інфармаваць нізавыя прафсаюзныя арганізацыі аб прынятых рашэннях, запрашаць прадстаўнікоў прафбюро на свае пасяджэнні.

13. Уноў выбранаю мясцоваму камітэту прааналізаваць крытычныя заўвагі і прапановы, выказаныя на справядчна-выбарнай ўніверсітэцкай канферэнцыі, а таксама на справядчна-выбарных прафсаюзных сходках падраздзяленняў універсітэта, распрацаваць план іх рэалізацыі і далажыць яго ў студзені на сходзе актыву пры падвадзэнні вынікаў сацыялістычнага спаборніцтва за 1979 год. Рэгулярна інфармаваць членаў прафсаюза праз шматтыражную газету «Беларускі ўніверсітэт» і насценны друк аб ходзе выканання крытычных заўваг, а таксама аб выкананні рашэнняў, прымаемых мясцком універсітэта і вышэйстаячымі органамі.

14. Справядчна — выбарная прафсаюзная канферэнцыя Белдзяржуніверсітэта імя У. І. Леніна выражае ўпэўненасць у тым, што прафесарска-выкладчыцкі састаў, супрацоўнікі паспяхова выкануюць задачы, пастаўленыя перад вышэйшымі навуковымі ўстановамі XXV з'ездам КПСС, XXVIII з'ездам Кампартыі Беларусі, XVI з'ездам прафесіянальных саюзаў нашай краіны.

Размеркаваны абавязкі

На арганізацыйным пасяджэнні мясцовага камітэта размеркаваны абавязкі:

Э. В. Шастаковіч — старшыня мясцкома, дацэнт кафедры палітэканоміі прыродазнаўчых факультэтаў, член прэзідыума;
У. І. Сілін — намеснік старшыні мясцкома, член прэзідыума.

АРГАНІЗАЦЫЙНА-МАСАВАЯ КАМІСІЯ

У. І. Сілін — старшыня камісіі, член прэзідыума;
В. І. Яйс — кіраўнік педагагічнай пратрыі;
Я. А. Свірскі — старшы інжынер ВЦ;
У. Т. Шалатонін — дацэнт біяфака.

ВЫТВОРЧА-МАСАВАЯ КАМІСІЯ

І. П. Казлоў — старшыня камісіі, старшы выкладчык фізфака, член прэзідыума;
У. С. Багданаў — прарэктар;
П. А. Дубавец — дацэнт юрфака, член прэзідыума;
А. А. Калупаеў — старшы навуковы супрацоўнік СКТБ;
І. С. Манак — асістэнт факультэта радыёфізікі і электронікі;
П. П. Шуба — прафесар фізфака.

ЖЫЛЛЁВА-БЫТАВАЯ КАМІСІЯ

Ф. В. Чумакоў — старшыня камісіі, дацэнт мехмата, член прэзідыума;
Ю. А. Гусеў — дацэнт кафедры марксісцка-ленінскай філасофіі

прыродазнаўчых факультэтаў, член прэзідыума;

Л. А. Ісачанкава — дацэнт фізфака, член прэзідыума;
Л. С. Станішэўскі — прафесар хімфака;

А. Г. Слука — загадчык падрыхтоўчага аддзялення, член прэзідыума.

КУЛЬТУРНА-МАСАВАЯ КАМІСІЯ

Г. І. Марцінкевіч — старшыня камісіі, дацэнт геафака, член прэзідыума;
В. К. Васілеўская — старшы выкладчык падрыхтоўчага факультэта;
Р. І. Пустаход — намеснік дырэктара бібліятэкі;
К. І. Восіпаў — дацэнт гістфака.

СПАРТЫЎНА-МАСАВАЯ КАМІСІЯ

С. У. Макарэвіч — старшыня камісіі, старшы выкладчык кафедры фізыхавання, член прэзідыума;
Л. М. Аўсянка — дацэнт хімфака.

КАМІСІЯ ПА АХОВЕ ПРАЦЫ

П. М. Гапонік — старшыня камісіі, старшы навуковы супрацоўнік НДІ ФХП, член прэзідыума;
А. І. Баранаў — электрамонтажнік СКТБ.

КАМІСІЯ ДЗЯРЖСТРАХУ

Э. В. Шастаковіч — старшыня камісіі, дацэнт кафедры палітэканоміі прыродазнаўчых факультэтаў, член прэзідыума;
М. М. Піпчанка — намеснік дэкана філфака;

В. Ф. Якушка — прафесар геафака.

КАМІСІЯ ГРАМАДСКАГА ХАРЧАВАННЯ

М. І. Юрчук — старшыня камісіі, дацэнт ФПМ, член прэзідыума;
С. М. Касячэнка — начальнік тэхнічна-эксперыментальнага аддзела;
С. М. Грабчыкаў — дацэнт журфака.

КАМІСІЯ ДАПАМОГІ СЯМ'І І ШКОЛЕ

С. В. Лузгіна — старшыня камісіі, загадчык кафедры англійскай мовы.

ГРАМАДСКА-ЮРЫДЫЧНАЯ КАНСУЛЬТАЦЫЯ

І. І. Марціновіч — старшыня камісіі, прафесар юрфака.

ТВОЙ ПЕРШЫ КРОК

ФОТАРЭПАРТАЖ

Школа. Твой першы ўрок. Як яго правесці? Як заваяваць аўтарытэт і прывіць цікавасць да геаграфіі? Якія прывесці прыклады і выкарыстаць параўнанні?

Ты разумееш, што асноўная форма навучання — гэта ўрок. І табе, як нікому іншаму, трэба клапаціцца аб тым, каб ён прайшоў цікава, каб не было нічога лішняга, поўна быў выкарыстаны час.

Вядома, да таго, пакуль ты зойдзеш у клас, старэйшыя педагогі мо-

гуць параіць, што трэба любіць геаграфію. Дарыць дзецям радасць першаадкрыццяў, расказаваць пра нялёгкае будні геологаў і адкрыццё белых плям на карце. Што на першым жа ўроку трэба паказаць свае адносіны да навукі.

І вось ты заходзіш у клас. Не губляйся. Паглядзі. Ён усхваляваны, абрадаваны ці проста ўзбударажаны... Не хвай ад іх свае перажыванні. Яны зразумеюць цябе. І ты іх...

Фота Д. Паўлава.

ЧАСТА можна ўбачыць студэнтаў юрыдычнага факультэта нашага ўніверсітэта ў класах, залах, на спартыўных пляцоўках сярэдняй школы № 105 горада Мінска. Галоўная задача будучых юрыстаў — дапамагчы падлеткам знайсці сваё месца ў жыцці.

Вось што расказала Надзея Маліноўская — адказная за шэфскі сектар камітэта камсамола юрыдычнага факультэта.

● МЫ — ШЭФЫ

Мацаваць сувязі

— Нашы хлопцы і дзяўчаты сталі вернымі сябрамі вучняў чацвёртых і сёмых класаў. Сабрацца разам у спортзале і пагуляць з рабятмі ў валејбол, футбол стала ў нас добрай справай.

Нашы студэнты заўсёды дапамогуць правесці палітфармацыю, піянерскі збор, віктарыну. Шмат слухачоў прыходзіць і на лекцыі, якія мы рыхтуем. Шэфамі вучняў гэтай школы мы з'яўляемся два гады. Ёсць некаторыя цяжкасці ў нашай рабоце, бо няма яшчэ патрэбнага вопыту, усё прыходзіцца рабіць самастойна, без чыіх-небудзь падказак. Не маглі «падзяліць» мы сваіх выхаванцаў са студэнтамі педагогічнага інстытута. Але зараз праца ідзе добра, дапамагаюць нам педагогі школы. І вельмі радасна, калі бачыш, што твой падшэфны стараецца прынесці нейкую карысць свайму калектыву.

Цяпер шэфская група юрыдычнага факультэта з'яўляецца лепшай сярод шэфскіх груп ўніверсітэта. І хочацца думаць, што сувязь паміж вучнямі сто пятай школы і студэнтамі юрыдычнага факультэта будзе мацнець з кожным днём. Хто ведае, можа праз некалькі год былі падшэфны прыйдзе вераснёўскім ранкам у сваю родную школу і скажа: «Я — студэнт юрфака БДУ імя У. І. Леніна».

А. ВАРАХОБКА.

(Прэс-цэнтр камітэта камсамола).

НА ФПМ я прыйшла ўпершыню. Можна таму так уразіў гэты факт: 89 студэнтаў здалі апошнюю сесію з двойкамі, больш як 30 чалавек выключаны з факультэта за апошні год. Калі ж параўнаць з мінулагаднім, то працэнт паспяхоўнасці павысіўся. І ў гэтым вялікая заслуга партыйнай, камсамоўскай, прафсаюзнай арганізацый, дэканата і саміх студэнтаў. Але,

вучацца на выдатна, многія — без троек. Па паспяхоўнасці група займае адно з першых месц. 11 чалавек займаюцца ў СНДЛ — студэнцкай навукова-даследчай лабараторыі, выконваюць вытворчыя заданні. Я б яшчэ дадала, што для гэтай групы характэрна своеасаблівая арыентацыя ўсёго студэнцкага жыцця, усёй дзейнасці на авалоданне будучай спецыяльнас-

тым, як добра было на апошняй «бульбе», як дружна жылі там студэнты, як не хацелася ехаць адтуль, яна раптам сказала: «А вы цяпер пагаварыце з кім-небудзь з іншай групы. Напрыклад, вось з тым хлопцам: ён таксама на трэцім курсе, але іх група — зусім іншая. Яны заўсёды разам, яны жывуць веселей». І дадала: «Мы ім зайздросцім часам...» —

Хтосьці спытае: а навошта пісаць пра ўсё гэта? Падабаецца адным у вольны час займацца ў СНДЛ — і добра. Падабаецца іншым жыць па-свойму — гэта іх асабістая справа. Усё так. Але я памятаю няўпэўнены Галінін голас — нібы шукае чалавек адказ і не знаходзіць, памятаю і гэта яе апошняе: «Зайздросцім...». І Валодзь хочацца, сам ён казаў, каб група яго вучылася лепш. Відаць, у чымсьці і ён зайздросціць Галініну і яе сябрам. Зрэшты, і з 2-й групы некалькі чалавек займаюцца ў СНДЛ.

І, апроч таго, 10-я і 2-я групы вельмі адрозніваюцца па адзнаках, а гэта ўжо справа не толькі іх адных...

Ну вось і ўсё. «Інфармацыя да роздзума», так сказаць. Калі хто захоча ведаць пункт гледжання аўтара, то ён у назве. Мне здаецца, што не ўсе згодзяцца з такой пастаноўкай пытання. І, вядома, цікава даведацца, што ж думаюць астатнія.

Адказ патрэбен. Патрэбен Галінін, Валодзь, нам усім — і тым, хто заканчвае БДУ, і тым, для каго ўсё яшчэ наперадзе. І невядома яшчэ, каму ён патрэбен болей...

В. ЕФІМЕНКА,
студэнтка журфака.
(Прэс-цэнтр прафкома).

Ад рэдакцыі:

Аўтар узнімае шэраг праблем станаўлення студэнцкага калектыву. На прыкладзе дзвюх груп факультэта прыкладной матэматыкі паказвае, што студэнцкі калектыв — гэта не толькі часовае аб'яднанне на лекцыях і семінарскіх занятках...

Актуальнасць тэмы асабліва ўзрастае ў святле нядаўняй пастановы ЦК КПСС «Аб далейшым паляпшэнні ідэалагічнай, палітыка-выхаваўчай работы». Вось чаму рэдакцыя звяртаецца да цябе, паважаны чытач, прыняў удзел у дыскусіі «Калектывы: праблема станаўлення». Раскажыце аб жыцці сваіх груп. Падумайце, ці дружная група ў вас. Што патрэбна зрабіць, каб склаўся моцны калектыв і пяць студэнцкіх гадоў запамніліся вам на ўсё жыццё!

Магчыма, не ўсе меркаванні аўтара для вас будуць бяспрэчныя, вы не поўнасцю будзеце згодні з яго пунктамі гледжання. Паразважайце. Слова табе, чытач!

Зіма спытае

АДБЫЛОСЯ расшыранае пасяджэнне групы народнага кантролю БДУ імя У. І. Леніна, на якім былі абмеркаваны вынікі праварак гатоўнасці вучэбных карпусоў, вытворчых памяшканняў і інтэрнатаў да работы ў зімовых умовах 1979-80 навучальнага года.

Большасць карпусоў амаль поўнасцю падрыхтаваны да зімы: уцелены вітражы, заклеены вокны, праведзены рамонт абсталявання і мэбллі, правярана работа ацяпляльнай сістэмы. Але не ўсюды зроблена ўсё магчымае для нармальнай работы, вучобы і жыцця супрацоўнікаў і студэнтаў. Так, шмат недахопаў выяўлена на геаграфічным факультэце: не засцеклены дах над аранжарэяй, у некаторых аўдыторыях працякае вада, паграбуецца тэрміновы рамонт аконных рам, дзвярэй, дрэнна грэюць батарэі. У памяшканнях філалагічнага факультэта патрэбна тэрмінова правесці каналізацыйную работу; шмат недаробак у корпусе, дзе размясціўся зараз юрыдычны факультэт. У некаторых інтэрнатах ёсць неадрмантаваныя аконныя рамы, выбіта шкло. Дырэкцыя студгарадка распрацаваны план мерапрыемстваў па падрыхтоўцы інтэрнатаў да зімы.

Правёўшы праверку стану падрыхтоўкі памяшканняў, вучэбных карпусоў і інтэрнатаў да зімовых умоў, ГНК і мясцом БДУ імя У. І. Леніна рэкамендуецца распрацаваць ва ўсіх падраздзяленнях ўніверсітэта план мерапрыемстваў па выкананні пастановы Савета Міністраў СССР ад 7 чэрвеня 1979 года «Аб мерах па скарачэнню страт цяпла ў пабудовах жыллёва-грамадзянскага і вытворчага назначэння і цеплавых сетак».

В. АНДРЭУ,
наш кар.

КАЛЕКТЫЎ: ПРАБЛЕМА СТАНАЎЛЕННЯ

ДЗЕ ЯНА, «ЗАЛАТАЯ СЯРЭДЗІНА»?

я думаю, лічба 93,4 працэнта нікога з іх не задавальняе, і не сумняваюся, што студэнты і далей будуць змагацца за паляпшэнне паспяхоўнасці. Вось цікавыя лічбы: з 1430 студэнтаў ФПМ 600 скончылі школу з медалём, большасць астатніх — без чацвёркаў. Адкуль жа гэтыя 89 незадавальняючых адзнак, адкуль адно з апошніх месц па паспяхоўнасці ва ўніверсітэце? Цяжкі факультэт? Так. Але ж некаторыя і зараз вучацца толькі на выдатна. Атэстаты ж, як бачым, не вельмі адрозніваюцца ад аднаго. Ва ўсякім разе, зусім не так, як пяцёрка і двойка. У чым жа справа? Толькі ў асабістых якасцях студэнтаў? А можа ўсё ж такі нейкі ўплыў тут аказвае група? Наогул: як уплывае група, яе калектыв на жыццё студэнтаў? Сапраўды, цікава.

Паспрабуем даведацца. Адной разабрацца ў гэтым немагчыма, а таму вывады і адказы на пытанні давайце шукаць разам.

Знаёмцесься: трэці курс, 10-я група. Размаўляю з прафграм Галінай Кандрацэвай. Першае пытанне наўздагад: «Ці дружная ў вас група?». Не зусім упэўнена Галія адказвае: «У звычайным сэнсе слова — не вельмі». «У звычайным сэнсе» дружнай лічыцца група, якая часта збіраецца разам, сумесна праводзіць вольны час. У 10-й групе калектыв склаўся іншы. Відаць, Галія і сама шмат думала пра гэта, таму размаўляць нам было лёгка.

Па-першае, палова групы — медалісты. 7 чалавек і зараз

ццю, прафесійная накіраванасць спраў. Добра гэта ці не? Думаю, надрэнна. Пытанне ў іншым: дапамагае гэта ці перашкаджае групе стаць калектывам?

Галя гаворыць, што тыя адзінаццаць чалавек, якія займаюцца ў СНДЛ, часцей сустракаюцца адзін з адным і паза сценамі ўніверсітэта. І гэта заканамерна: разам больш цікава, агульныя праблемы, захапленні, праца. Але не спышайцеся папракаць іх у «адарванасці ад калектыву».

Цікавы факт: у 10-й групе не спісаюць. Не таму, што не даюць, а таму, што не хочучь такой «дапамогі» самі студэнты. Што гэта: гонар ці нешта іншае? Тое, што завуць перакананымі?

І яшчэ. Галя, як я гаварыла, сама не ўпэўнена, ці можна лічыць яе групу дружнай. Але як жа тады растлумачыць той факт, што ў час экзаменаў група не разыходзіцца, пакуль не здасца экзамен апошні студэнт? Што, калі хтосьці пайшоў дадому раней, ён абавязкова звоніць потым таварышам і пытаецца аб выніках? Задумайцеся: кожнаму цікава, як здалі экзамен усе яго таварышы. Факт гэты вельмі, мне здаецца, самаоўны. Ніхто не абвінаваціць, калі пойдзеш дадому раней — заўсёды ж можна спаслацца на справы. Аднак усе чакаюць да канца. Значыць, не такія ўсё ж яны «індывідуалісты», гэтая 10-я група. Значыць, «хварэюць» адзін за аднаго па сапраўднаму...

Гэту тэму, дарэчы, і падказала мне Галя. Расказаўшы аб

«Зайздросціце?» — здзівілася я. — «Так. Але ў нас так не атрымаваецца, мы спрабавалі. Не ведаю, чым гэта растлумачыць — можа часу не хапае...»

Ліпай Валодзя (той самы хлопец, з якім параіла мне пазнаёміцца Галя) аб сваёй групе гаварыць з ахвотай, з задавальненнем. Так, група № 2 — цудоўная група, вельмі дружная. Разам адпачываюць, ходзяць на экскурсіі... Валодзя папрасіў, каб я абавязкова напісала аб дзяўчатах з культмасавай камісіі групы — Але Казловай і Але Дурновай. Кожны раз здзіўляецца група, як яны паспяваюць купляць білеты на самыя цікавыя спектаклі і канцэрты. «Яшчэ што? — успамінае Валодзя. — Яшчэ мы часта арганізуем вечары адпачынку. Імянінікаў таксама віншуе ўся група». Пытаюся пра вучобу — Валодзя ўсміхаецца трохі сарамліва: «Ну, у вучобе нашы крыху слабей, падленьваліся». Як гаворыцца, не ў брыво, а ў вока. «Валодзя, — пытаюся, — а як вы збіраецеся далей вучыцца?» Адказвае сур'ёзна: «Мы вырашылі з гэтым скончыць. Жарты-жартамі, але сяго-таго паўшчувалі па сапраўднаму. Па-таварыску, але строга». Пытаюся: «Як ты думаеш, што галоўнае ў вашым жыцці — вучоба ці ўсё астатняе? Чым павінны запамніцца студэнцкія гады: вучобай, навуковай працай ці вось гэтымі гадзінамі, праведзенымі разам, — гадзінамі, якія, па сабе ведаю, вельмі дарагія для кожнага студэнта?» — Валодзя зразумеў мяне. Задумаўся: «Не ведаю. Але адной вучобы недастаткова, упэўнены».

Урок на будучае

«ВЫКЛЮЧЫЦЬ С. В. Каралёва, С. А. Карнавухава, М. Г. Смятанку з ліку студэнтаў 2-га курса факультэта радыёфізікі і электронікі за недастойныя паводзіны, якія выразіліся ў п'яніцы і хуліганскіх дзеяннях».

Кароткі тэкст загаду. Здаецца, усё проста і зразумела. Але незразумела толькі адно, чаму гэта здарылася? Што прымусіла іх, студэнтаў-друзакурнікаў, пайсці на такі ўчынак? Чаго не хапала ім, васьмянаццацігадовым юнакам, у лістападаўскі вечар?

Напэўна, толькі цяпер, калі прайшлі ўсе інстанцыі, пачынаючы з групы і заканчваючы рэктаратам, яны аналізуюць кожны свой крок, кожную сваю думку ў той вечар? Гэта цяпер...

А тады было куды прасцей... — Мікалай! Гэта ён, я яго пазнаў. Памятаеш, мяне «пабілі» ў Барысаве, на станцыі. Цяпер прыйшоў час разлічыцца з ім... Дзе Сярожа? — ліхаманкава нашэптаў С. Каралёў. Хвіліна, і трое «сяброў» накіроўваюцца на вуліцу.

...Доўга не разбіраліся. Навошта... Білі ўтрох. У жывот, спіну, куды папала. Білі, ні ў

чым не вінаватага студэнта. Такого ж, як яны самі. Білі і не памяталі пра тое, што яны людзі, камсамольцы, студэнты...

Помста закрывала ім вочы. Сляпая помста, нізкая, агідная. Якую нічым нельга апраўдаць. Падкрэслі, нічым.

Пасля адзін з іх, М. Смятанка, у тлумачэнні напіша: «Віну сваю прызнаю». Абодва другіх з цяжкасцю асэнсуюць свой брыдкі ўчынак. З тлумачальнай запіскі С. Каралёва: «...аднаго з хлопцаў я выпадкова зачэпіў. Войту, магчыма, было нанесена цялеснае пашкоджанне...» Цяжка каменціраваць такую адпіску. Пасля ўсяго, што здарылася, ён не здолеў знайсці смеласці нават прызнацца самому сабе. Адкуль такая чэрстваць душы?

У той час яны не думалі, што ёсць калектыў, група, што яны з'яўляюцца студэнтамі, што яны камсамольцы...

Не адзін раз бацькі ганарыліся сваімі сынамі, радаліся іх поспехам, жадалі, каб яны атрымалі вышэйшую адукацыю. І для гэтага былі ўсе магчымыя крокі перакрэслены ўсё гэта.

...Усе мы ведаем сяброўскую дружбу, але на гэты раз яна аказалася дробязнай. Трое супраць аднаго. Да таго ж, ні ў чым не вінаватага хлопца. Бо гэта «тройка» прыняла яго за зусім іншага.

На камсамольскім сходзе групы, пасля доўгай размовы, рашэнне было адным — «Выключыць з радыё ВЛКСМ і хадзінаць перад дэканатам аб выключэнні іх з ліку студэнтаў універсітэта».

Потым было яшчэ многа пасяджэнняў: камітэта камсамола, дэканата, партыйнага бюро, на якіх дасканалы разбіраўся ўчынак Каралёва, Карнавухава, Смятанкі.

Грамадскія арганізацыі з усёй сур'ёзнасцю разабраліся ў надзвычайным здарэнні і прыйшлі да адзінага — такі ўчынак несумяшчальны са званнем камсамольца, студэнта ВДУ. Рэктарат падтрымаў рашэнне грамадскіх арганізацый.

...Цяпер яны — «былыя студэнты». Вяртанне ў студэнцкую сям'ю залежыць поўнасю ад іх саміх. Ад таго, як яны асэнсуюць даны ўрок. А гэта пакажа час...

В. ШАУЧУК,
наш кар.

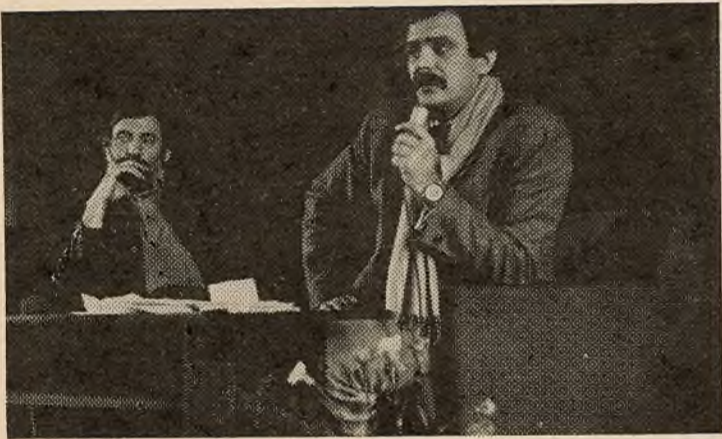
Не бойся, з'еш кавалачак...
Фота Т. Сахашчык.

Сярожка.

● СУСТРЭЧЫ ДЛЯ ВАС

БЫЦЬ САМІМ САБОЙ

СУСТРЭЧА з мастацтвам заўсёды святая. Няхай нябачнае, неадзначаемае — проста святая ў душы. І калі прачытаеш цікавую кнігу, паглядзіш цудоўны спектакль ці кінафільм, у цябе застаецца часцінка таго сапраўднага, што ўдалося паказаць аўтару і ў што ты бяспрэчна паверыў.

Такой сілай пераканання валодае малады таленавіты рэжысёр і акцёр Мікіта Міхалкоў. Яго фільмы прымушаюць думаць, адкрываюць таямнічы свет чалавечай душы.

— Для мяне кіно — жаданне даведацца аб самім сабе. Гэта нават не работа, гэта — маё жыццё, — сказаў на нядаўняй сустрэчы са студэнтамі універсітэта М. Міхалкоў. — Мне часта задаюць пытанне: ці абавязкова фільм павінен нечому вучыць? Я так не лічу. Думаю, твор ужо каштоўны сам па сабе тым, што ставіць пытанне, а пытанне — гэта рух наперад, яно заўсёды выклікае роздум.

Яго фільмы нікога не пакідаюць абыякавымі. Успомніце «Пяць вечароў» па п'есе А. Уладзімірава, дзе галоўны герой, ідучы праз уласныя перажыванні, праз імкненне схвацца ад самога сябе, нарэшце пераадольвае жаданне здавацца кімсьці. А гэта вельмі нялёгка.

— Жаданне не быць самім сабой, кімсьці здавацца — гэты матыў праходзіць амаль праз усе мае фільмы. І я імкнуся разбіць гэту спробу адарвацца

ад прыроды, ад самога сябе, ад сутнасці. Заўважце, па-сапраўднаму шчаслівыя людзі — Сашанька і невялікі хлопчык з «Незакончанага п'еса для механічнага п'яніна». Яны такія, як ёсць, з іх чыстай і даверлівай душой.

Першакурсны, сапраўды рускім назваў гэты фільм паэт Я. Еўтушэнка. І нездарма гэтая тонкая і разумная карціна атрымала галоўны прыз — «Вялікую залатую ракавіну» на XXV Міжнародным кінафестывалі ў Сан-Себастьяне. Па сутнасці гэта імпрывізацыя на тэмы Чэхава.

— Для мяне Чэхаў, — гаворыць М. Міхалкоў, — непадзельны на Антошу Чэхантэ і А. П. Чэхава, умудронага вопытам. Ён адзіны, цэлы. «Незакончанага п'еса для механічнага п'яніна» — гэта спроба аб-

яднаць чэхаўскую лёгкасць пачатку жыцця з глыбінёй, сталасцю канца. Экранізацыю творчасці класікаў я ні ў якой меры не лічу «лікбезам». Гэта своеасаблівы пункт гледжання сучаснага чалавека на тэму з'явы, якія хвалявалі класіка. Напрыклад, у новым маім фільме па раманах І. Ганчарова «Абломаў» я хацеў парушыць закарanelь адносін да Абломава як лежабок, супаставіць дабро і зло, разгледзець галоўнага героя з пазіцыі чалавека, які нікому не рабіў дрэнажа.

Гэтыя тэмы любові, пошуку сябе, веры, адраджэння ў той ці іншай меры прысутнічаюць ва ўсіх кінарботах рэжысёра. Няхай былі промахі і недахопы ў ранніх фільмах, М. Міхалкоў не хацеў бы іх пераробіваць. Для станаўлення майстра парушэнне гармоніі развіцця з яго памылкамі, іх выпраўленнем недапушчальна. Толькі так і прыходзіць сапраўдная сталасць.

Зараз М. Міхалкоў разам з пастаяннымі сааўтарамі — сцэнарыстам В. Мярэжкам, мастаком А. Адабаш'янам пачалі працаваць над новым фільмам «Была не была». Верыцца, што і гэты фільм, як шмат іншых, якія, несумненна, яшчэ будуць створаны маладым рэжысёрам, спадабаюцца глядачу.

С. ІВАНОВА,
наш кар.

На здымку: М. Міхалкоў і В. Мярэжка на сустрэчы ў БДУ імя У. І. Леніна.

Фота М. Дубовіка.

*С благодарностью
Буду благодарен тебе
за абуджэнне і чароўнасць
іх беларускага мастацтва
іхнаго ўмеласці
жэстаў іх дэкарацыя
не чароўнасць і годнасць
беларускага мастацтва
іхнаго ўмеласці
жэстаў іх дэкарацыя*

*С удзячнасцю
Благодарю вас
С. Іванова*

*Студэнтам,
ініцыятывам,
метатавам і дзейнасцю
у беларускай
культуры і мастацтве
і навуцы
і мастацтве
і навуцы
Бываюць гэтыя
сустрэчы
Бітні Мярэжкі*

Святая першаккурснікаў

ВОСЬ і прыйшоў той незвычайны дзень. Першаккурснікі, яшчэ зусім нядаўна трымаўшыя ўступныя экзамены, пасвячаюцца ў дружную студэнцкую сям'ю.

...Пад урачысты барабанны пошчак на сцэне нечакана паяўляюцца Вярхоўны жрэц і каралева Заліковая кніжка. Яны цёпла віншуюць першаккурснікаў, жадаюць ім поспехаў у вучобе. «Дзяржаўнай» пятакі замацоўваецца «Указ аб пасвячэнні».

«На зямлі і на вадзе адчуваць сябе студэнтамі геафака. Вучыцца толькі на выдатна і добра. Паважаць сваіх настаўнікаў. Адрывіцца ў тайгу, пустыню, прайсці праз палярныя льды, калі гэтага будзе патрабаваць навука», — даюць клятву першаккурснікі.

Потым дэкан факультэта завярае подпісам Студэнцкі Білет I курса.

Пачынаецца святочны кан-

цэрт. У ім прымаюць удзел спевакі, танцоры і фокуснікі.

Смех і ажыўленне ў зале выклікалі пародыі А. Іванова ў выкананні Святланы Сакалоўскай, «Парады першаккурснікам» Аляксандра Аксёнка.

Нікога не пакінуў абыякавым эмацыянальны танец Марыны Кракавай — інсцэніроўка песні У. Мулявіна «Крык птушкі»... Апладысмантамі ўзнагароджваюць выканаўцу ўдзячныя глядачы.

Затаіўшы дыханне, усе слухалі песні І. Варажбянінава, здзіўляліся майстэрству фокусніка Сяргея Кудзіна. Але асабліва парадаваў студэнтаў тэатр мініяцюр. В. Грозаў, А. Нікалаёнак, Н. Рагомскі, В. Гарбачоў паказалі глядачам некаторыя моманты з жыцця факультэта.

В. ВОБЛІКАВА,
А. ВЕРСТАВА.
(Прэс-цэнтр прафкома).

